

BESLUT

2012-06-21

Dnr: 12/00511

SAKEN

TV4Nyheter, 2012-02-15, kl. 22.00, studiosamtal om Iran; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på saklighet.

INSLAGET

I studiosamtalet sades följande.

(Nyhetspresentatören) – Ja, det är dubbla budskap från Iran i dag. Å ena sidan så sänder man ut en fredstrevare [namnet på utrikeskommentatorn] å andra sidan så laddar man en kärnreaktor. (Utrikeskommentatorn) – Ja, man laddar kärnreaktorn, det är en uppvisning för omvärlden, man visar att man klarar av det här på egen hand utan hjälp från omvärlden och trots de hårda sanktionerna som har satts in både från EU och USA, och sedan ber man samtidigt EU, eller vänder man sig till EU om att få komma igång med samtal igen. Det är dubbelt men jag tror att det är nödvändigt att få igång samtal igen. (Nyhetspresentatören) – Du, Carl Bildt säger att han tror inte att Iran har några kärnvapen men många andra gör en annan bedömning.

(Utrikeskommentatorn) – Ja, i den meningen att flera andra länder är helt övertygade om att Irans ambitioner att skapa ett kärnvapen är otvetydigt, andra länder tror att de kanske bara vill fortsätta med en fredlig utveckling av kärnkraftsteknologin, men här står ju uppgift mot uppgift och ingen vet vad iranierna egentligen vill göra själva.

(Nyhetspresentatören) – Nej, och en oerhört viktig fråga här är naturligtvis, vågar världen lita på Iran? (Utrikeskommentatorn) – Ja, det är ju väldigt svårt för många att lita på Iran, Israel gör det definitivt inte, Iran hotar med att utplåna Israel från jordens yta, andra arabländer är djupt oroad över Iran och utvecklingen i Iran [---] Så att det finns en stor [...] osäkerhet och en djup oro och risk för en ytterligare upptrappning i konflikten i området.

ANMÄLNINGARNA

Inslaget är anmält av 165 personer som i huvudsak är kritiska till att TV4:s utrikeskommentator i inslaget oemotsagt och felaktigt fick påstå att ”Iran hotar med att utplåna Israel från jordens yta”. Enligt anmälarna var inslaget en

känslomässigt driven israelisk och sionistisk krigspropaganda i syfte att legitimera ett anfallskrig mot Iran.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

TV4 anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Historiken kring uttalandet är att efter den iranska revolutionen 1979 uttalade landets religiöse ledare Ayatollah Khomeini första gången att Israel måste utplånas från kartan. Uttalandet upprepades vid flera tillfällen och citerades av internationell press. Landets nuvarande president Mahmoud Ahmadinejad uttalade sig inför studenter på Teherans universitet i oktober 2005 enligt den statliga nyhetsbyrån IRNA på följande sätt: "Israel måste utplånas från kartan". Uttalandet citerades på nytt av mängder av internationella nyhetsorganisationer och av politiker runt om i världen. En senare översättning av Ahmadinejads uttalande är "Den regim som ockuperar Jerusalem, måste försvinna från historiens blad". Den senare översättningen har uppfattats ha samma innebörd som IRNAS:s originalöversättning om att Israel måste utplånas från kartan.

I nyheter är det vanligt med analyser av väl insatta reportrar i frågor inom vilka de är specialiserade. Detta är särskilt förekommande när det gäller utrikeskorrespondenter och kommentatorer som ständigt gör analyser och lägesbedömningar utifrån vad som rapporteras inom och från ett land samt händelser landet är inblandat i. Det handlar om att analysera skeenden utifrån något tydligt perspektiv. När det gäller utrikespolitik är det ofrånkomligt att perspektiv varierar och att analyserna kommer att peka på olika variabler och dra olika möjliga slutsatser.

TV4 driver inte krigspropaganda i avsikt att legitimera något anfallskrig mot något land någonstans.

AKTUELL BESTÄMMELSE

I det sändningstillstånd som gäller för TV4 sedan den 1 februari 2008 finns inget krav på opartiskhet.

TV4 ska utöva sändningsrätten sakligt. Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas. TV4 ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet (10 § i sändningstillståndet).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar inledningsvis att TV4:s sändningar inte omfattas av något krav på opartiskhet. Den kritik om bristande opartiskhet som anmälarna riktar mot inslaget är därför inget som nämnden kan pröva.

Granskningsnämnden anser att TV4 i det aktuella sammanhanget, genom det material som programföretaget presenterat i ärendet, har visat grund för formuleringen att Iran hotar med att utplåna Israel från jordens yta. Enligt nämnden strider inte inslaget mot kravet på saklighet i denna del.

Nämnden anser inte heller att vad anmälarna i övrigt tar upp medför att inslaget strider mot de bestämmelser som gäller för TV4:s programverksamhet.

Detta beslut har fattats av Kerstin Calissendorff, Jan-Erik Billinger, Maria Edström, Annika Åhnberg, Elisabet Bäck, Henrik Jermsten och Leif Hedman efter föredragning av Rasmus Gedda.

På granskningsnämndens vägnar

Kerstin Calissendorff

Rasmus Gedda

Detta är en elektronisk kopia av beslutet. Namnunderskrifter finns på originalhandlingen som förvaras hos myndigheten.